

INTRODUCCIÓ

El Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i de salut en les obres de construcció, defineix obra de construcció com "qualsevol obra, pública o privada, en la qual s'efectuïn treballs de construcció o enginyeria civil, relacionats d'una manera no exhaustiva en l'annex I (excavació; moviment de terres; construcció; muntatge i desmuntatge d'elements prefabricats; acondicionament d'instal·lacions; transformació; rehabilitació; reparació; desmantellament; enderrocament; manteniment; conservació: treballs de pintura i neteja; sanejament)".

Per la seva part, la Guia Tècnica de Construcció de l'Institut de Seguretat i Salut en el Treball (INSST) defineix les obres de construcció com el "lloc on es desenvolupa amb caràcter temporal qualsevol de les activitats assenyalades en l'annex I del RD 1627/1997 o de les relacionades en l'apartat 45 de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques CNAE 93, sempre que estiguin referides a treballs intrínsecament associats a activitats de construcció (edificació i enginyeria civil) i s'executin amb tecnologies pròpies d'aquesta mena d'indústries."

En línies generals, podem determinar que existeixen dos tipus d'obres de construcció: obres amb projecte i obres sense projecte. Dins d'aquestes últimes estan les obres en les quals el projecte no és exigible per a la seva tramitació administrativa i les obres d'emergència.

OBRES AMB PROJECTE

En les obres amb projecte està el **Projecte d'execució integrat**, el qual està conformat pel Projecte d'execució i l'Estudi de Seguretat i Salut (ESS) o Estudi Bàsic de Seguretat i Salut (EBSS), el qual serà redactat pel projectista, contenint les previsions generals en matèria de prevenció de riscos laborals i específiques per a l'execució en qüestió. En aquesta mena d'obres existeix l'obligació d'elaborar un Pla de Seguretat i Salut en el treball (PSS), document en el qual el contractista analitza, estudia, desenvolupa i complementa les previsions contingudes en l'ESS/EBSS. El PSS és el document de PRL que desenvoluparà el contingut en l'ESS/EBSS, adaptant-se a la part de l'obra que aquest hagi d'executar i al seu sistema i mitjans de treball. Aquest Pla, que haurà de ser validat pel Coordinador de Seguretat i Salut en fase d'execució (CSS), necessàriament abans que la Contractista pugui entrar en l'obra, serà la referència quant a PRL per a les execucions i actors que en aquest es descriuen i mai podrà minorar les condicions de seguretat previstes en l'ESS/EBSS.

OBRES SENSE PROJECTE

Solen tractar-se d'obres de senzillesa tècnica i d'escassa entitat constructiva, com ara: enlluït i pintura de façanes, muntatge i desmuntatge d'instal·lacions, baixants, canalons, etc., escomeses de serveis a edificis, reparació de cobertes, apedaçament en vies públiques, petites rehabilitacions en habitatges i oficines, etc.

Que una obra no hagi de disposar de projecte, no pot ser un eximent del compliment de la legislació en matèria preventiva, ja que, en el cas de les obres de construcció, apareixen alguns dels riscos més importants. És imprescindible tenir en compte les obligacions de tots els intervinents per a integrar la prevenció de riscos laborals en les diferents fases de l'obra.

En aquest cas els contractistes de primer nivell i subcontractes de les obres, en compliment de la Llei de Prevenció de Riscos laborals (Llei 31/1995, de 8 de novembre), estan obligats a avaluar els riscos i a planificar la prevenció sobre la base dels riscos analitzats, sigui quin sigui el tipus de treball que s'hagi de realitzar, per la qual cosa es fa necessària l'elaboració del document que contingui la descripció de riscos, la seva avaluació i mesures preventives, equips tècnics, humans i organitzatius per a prevenir-los.

Per tant, la planificació preventiva i l'avaluació de riscos, en les obres en les quals no és necessari el Pla de Seguretat i Salut, igualment s'ha de recollir en un altre document que li permeti planificar, organitzar, coordinar i controlar les actuacions i establir procediments de treball conjunts (en els quals s'hagi integrat la prevenció de riscos laborals). Aquest document és el **Document de Gestió Preventiva de l'Obra** (document que conté procediments de treball), mitjans de coordinació i de control de les diferents actuacions, a més de l'**avaluació de riscos específica i planificació preventiva**. Cada empresa haurà d'incorporar les mesures preventives oportunes en els seus procediments de treball.

AVALUACIÓ DE RISCOS ESPECÍFICA DE L'OBRA

El document d'**Avaluació de Riscos Específica** ha de recollir, a més, una planificació de mitjans i de mesures tècniques prèviament planificades per a evitar-los o minimitzar les seves conseqüències, el qual ha de ser signat per un Tècnic Superior en Prevenció de Riscos Laborals, a diferència del Pla de Seguretat i Salut que ha de ser signat per l'empresari. Aquest document serà específic per als treballs concrets a realitzar en un centre de treball determinat, analitzant els riscos nous que puguin sorgir per les característiques pròpies del centre de treball.

El **Document de Gestió Preventiva de l'Obra**, serà presentat a l'Autoritat Laboral per a la sol·licitud de comunicació d'obertura de centre de treball (en les obres amb projecte es presenta el Pla de Seguretat i Salut). En el cas d'obres sense projecte, no és necessària l'aprovació per part del coordinador de seguretat i salut del Document de Gestió Preventiva de l'obra. No obstant això, degut a que serà el **document preventiu base per a l'obra**, és important que el **coordinador de seguretat i salut de l'obra** s'asseguri que el seu contingut és l'adequat per als treballs i activitats que es desenvoluparan en l'obra. Es recalca que tots dos documents han de mantenir-se vius i actualitzats i d'acord amb possibles canvis en l'evolució pròpia de l'obra i els imprevistos que puguin sorgir. En cas d'haver d'introduir modificacions al PSS o al DGP, ha de deixar-se evidència escrita d'aquests.

DESIGNACIÓ DE COORDINADOR DE SEGURETAT I SALUT

es tracta de no afegir riscos nous per encreuament d'activitats.

La designació del coordinador de seguretat i salut durant l'execució de l'obra depèn únicament de la concurrència d'empreses en el centre de treball (no sent excloent la no coincidència en el temps), no de l'existència de projecte d'obra.

Tant el **Document de Gestió Preventiva de l'Obra** com el **Pla de Seguretat i Salut** seran documents veraçs (han de reflectir la realitat de l'obra i de l'entorn on es realitza), específics (centrant-se únicament en els riscos i mesures associats a les activitats que efectivament s'executaran) i pràctics (són el document de referència i de consulta per a posar en pràctica les mesures preventives previstes). S'haurà de contemplar, a més, la presència i funcions del **recurs preventiu** en les situacions on sigui preceptiva.

En les obres on l'activitat del centre de treball continua en funcionament, amb o sense projecte, és necessària una Doble coordinació d'activitats empresarials:

- ◆ RD 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i de salut en les obres de construcció.
- ◆ RD 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals, en matèria de coordinació d'activitats empresarials.

En aquest cas, s'ha de controlar el trànsit de treballadors i treballadores, la circulació d'equips, el control de soroll i el control de pols, en general les interferències que es puguin produir entre diferents empreses per la simultaneïtat de talls en una àrea determinada, amb diferents activitats. En definitiva,

Normativa d'interès:

- ◆ **Llei 31/1995**, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals.
- ◆ **Reial decret 1627/1997**, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i de salut en les obres de construcció.
- ◆ **Reial decret 171/2004**, de 30 de gener. Coordinació d'activitats empresarials.
- ◆ **Reial decret 1109/2007**, de 24 d'agost, pel qual es desenvolupa la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el Sector de la Construcció.

Publicacions:

NTP 1071 Gestió de la seguretat i salut en obres sense projecte (I): en un centre de treball amb diferent activitat.

NTP 1072 Gestió de la seguretat i salut en obres sense projecte (II): en una comunitat de propietaris.

Guia Tècnica de l'INSST Seguretat laboral en obres de construcció menors (sense projecte) - Any 2017.

Directrius bàsiques per a la integració de la prevenció dels riscos laborals en les obres de construcció de l'INSST – Novembre 2014

Guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relatius a les obres de construcció de l'INSST – Novembre 2019

Notes informatives Obres amb i sense projecte

Octubre 2020

